

PHÁT TRIỂN CHƯƠNG TRÌNH HÒA NHẠC DÂN TỘC: TỪ LÝ THUYẾT ĐẾN THỰC TIỄN

I VŨ TÔ SA ANH

Email: saanh308@gmail.com

Trường Đại học Hạ Long

TÓM TẮT

Trong bối cảnh toàn cầu hóa ngày càng phát triển, việc bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa truyền thống trở thành một yêu cầu cấp thiết. Âm nhạc dân tộc, với vai trò là một phần quan trọng của di sản văn hóa phi vật thể, không chỉ thể hiện bản sắc riêng của mỗi dân tộc mà còn đóng góp vào sự đa dạng văn hóa thế giới. Phát triển chương trình hòa nhạc dân tộc không chỉ là cách thức để bảo tồn, mà còn là phương tiện giới thiệu và lan tỏa giá trị văn hóa đến công chúng trong nước và quốc tế. Mục tiêu của nghiên cứu này là xây dựng một mô hình phát triển chương trình hòa nhạc dân tộc từ lý thuyết đến thực tiễn, đảm bảo vừa duy trì được tính truyền thống, vừa đáp ứng nhu cầu thưởng thức của khán giả đương đại. Phạm vi nghiên cứu bao gồm việc khảo sát các yếu tố lý thuyết liên quan đến âm nhạc dân tộc, thiết kế chương trình hòa nhạc, lựa chọn nhạc cụ và bài hát, cũng như quy trình dàn dựng và biểu diễn. Phương pháp nghiên cứu được áp dụng bao gồm nghiên cứu tài liệu, phân tích các chương trình hòa nhạc dân tộc đã có, phỏng vấn các chuyên gia trong lĩnh vực âm nhạc dân tộc và tổ chức biểu diễn thử nghiệm. Qua đó, nghiên cứu không chỉ cung cấp những hiểu biết sâu sắc về việc phát triển chương trình hòa nhạc dân tộc mà còn đề xuất những giải pháp cụ thể nhằm nâng cao chất lượng và hiệu quả của các chương trình này trong tương lai.

Từ khóa: Hòa nhạc dân tộc, lý thuyết, thực tiễn

1. Cơ sở lý thuyết

1.1. Khái niệm âm nhạc dân tộc

Âm nhạc dân tộc là một phần không thể thiếu của di sản văn hóa, mang đậm bản sắc và truyền thống của mỗi quốc gia, dân tộc. Được hình thành và phát triển qua hàng ngàn năm lịch sử, âm nhạc dân tộc không chỉ phản ánh lối sống, phong tục tập quán, mà còn là phương tiện truyền tải những giá trị văn hóa, tâm linh và tín ngưỡng của cộng đồng. Một trong những yếu tố đặc trưng của âm nhạc dân tộc là sự đa dạng về phong cách âm nhạc. Mỗi vùng miền, mỗi dân tộc đều có những làn điệu, nhạc cụ và hình thức biểu diễn riêng biệt, phản ánh đời sống và văn hóa của họ. Ví dụ, âm nhạc dân tộc Việt Nam với sự phong phú từ các làn điệu dân ca Bắc Bộ như Quan họ, Ca trù, đến những giai điệu truyền thống của các dân tộc thiểu số Tây Nguyên hay nhạc lễ Nam Bộ, đều mang lại những trải nghiệm âm nhạc độc đáo và sâu sắc.

Nhạc cụ dân tộc là một phần không thể thiếu trong việc tạo nên âm sắc đặc trưng của âm nhạc dân tộc. Những nhạc cụ này thường được chế tác từ những nguyên liệu tự nhiên như tre, nứa, gỗ, và da, phản ánh mối quan hệ hài hòa giữa con người và thiên nhiên. Ví dụ, đàn bầu, đàn tranh, sáo trúc, và trống đồng là những nhạc cụ phổ biến trong âm nhạc dân tộc Việt

Nam, mỗi loại nhạc cụ đều có cách sử dụng và âm thanh riêng, tạo nên sự phong phú và đa dạng cho nền âm nhạc. Các nhạc cụ này không chỉ đóng vai trò là công cụ biểu diễn mà còn là biểu tượng văn hóa, mang ý nghĩa tinh thần và tâm linh sâu sắc.

Một yếu tố khác biệt của âm nhạc dân tộc là cách thức truyền đạt và bảo tồn. Khác với âm nhạc phương Tây thường sử dụng hệ thống ký âm để ghi chép, âm nhạc dân tộc thường được truyền miệng từ thế hệ này sang thế hệ khác. Những nghệ nhân, người lớn tuổi trong cộng đồng đóng vai trò là người lưu giữ và truyền dạy các làn điệu, nhạc cụ và nghệ thuật biểu diễn cho thế hệ trẻ. Điều này không chỉ giúp bảo tồn mà còn tạo điều kiện cho sự sáng tạo và phát triển của âm nhạc dân tộc, khi mỗi nghệ nhân có thể thêm vào đó những phong cách và sắc thái riêng của mình.

Âm nhạc dân tộc cũng mang trong mình một giá trị tâm linh sâu sắc. Nó thường gắn liền với các nghi lễ, lễ hội truyền thống, và các sự kiện quan trọng trong đời sống cộng đồng. Ví dụ, âm nhạc được sử dụng trong các lễ hội cầu mưa, đám cưới, lễ tang, hay các nghi lễ tín ngưỡng để kết nối con người với thế giới tâm linh, thể hiện lòng biết ơn với thiên nhiên và tổ tiên, và cầu mong sự an lành, hạnh phúc cho cộng đồng.

CULTURE

Âm nhạc dân tộc không chỉ là nghệ thuật biểu diễn mà còn là một phần quan trọng của văn hóa, lịch sử và tâm hồn của một dân tộc. Với sự đa dạng về phong cách, nhạc cụ, và ý nghĩa tinh thần, âm nhạc dân tộc không chỉ làm giàu thêm đời sống văn hóa mà còn giúp duy trì và phát huy bản sắc dân tộc trong bối cảnh toàn cầu hóa hiện nay.

1.2. Mô hình phát triển chương trình hòa nhạc và ứng dụng trong âm nhạc dân tộc

Mô hình phát triển chương trình hòa nhạc thường bao gồm các bước từ việc lập kế hoạch, thiết kế chương trình, thực hiện đến đánh giá kết quả. Quá trình này bắt đầu bằng việc xác định mục tiêu và đối tượng khán giả. Đối với chương trình hòa nhạc dân tộc, mục tiêu có thể là bảo tồn và phát huy âm nhạc truyền thống, đồng thời giới thiệu văn hóa dân tộc đến công chúng rộng rãi hơn. Việc xác định đối tượng khán giả cũng quan trọng, bởi lẽ khán giả mục tiêu có thể ảnh hưởng đến cách thức thiết kế và nội dung của chương trình.

Tiếp theo, mô hình phát triển chương trình bao gồm việc lựa chọn nội dung, bao gồm các tác phẩm, nhạc cụ, và hình thức biểu diễn phù hợp. Các yếu tố như chủ đề, câu chuyện dẫn dắt, và cách thức trình bày cũng cần được xem xét để tạo nên sự thu hút và gắn kết khán giả. Ví dụ, một chương trình hòa nhạc dân tộc có thể xây dựng xung quanh một chủ đề như "Cuộc sống đồng quê" hoặc "Lễ hội truyền thống", sử dụng các làn điệu dân ca, nhạc cụ đặc trưng, và các tiết mục múa hát để minh họa cho chủ đề.

Cuối cùng, việc tổ chức và quản lý các buổi biểu diễn, từ công tác chuẩn bị, tập luyện đến các hoạt động quảng bá và tiếp nhận phản hồi sau chương trình cũng nằm trong mô hình phát triển này. Điều này đảm bảo rằng chương trình hòa nhạc không chỉ đạt được mục tiêu nghệ thuật mà còn thành công về mặt tổ chức và quản lý, tạo nên một trải nghiệm đáng nhớ cho cả nghệ sĩ và khán giả.

Nhờ việc áp dụng các lý thuyết âm nhạc và mô hình phát triển chương trình một cách hệ thống, các chương trình hòa nhạc dân tộc có thể đạt được sự cân bằng giữa bảo tồn truyền thống và sáng tạo nghệ thuật, từ đó khẳng định vai trò và vị trí của âm nhạc dân tộc trong đời sống văn hóa đương đại.

2. Ứng dụng vào thực tế triển khai chương trình hòa nhạc dân tộc "Hương sắc Quảng Ninh"

2.1. Một số nhạc sĩ và ca khúc về Quảng Ninh

Quảng Ninh được thiên nhiên ưu đãi và được ví như một Việt Nam thu nhỏ. Quảng Ninh, di sản kỳ quan Hạ Long luôn là nguồn cảm hứng sáng tạo cho rất nhiều văn nghệ sĩ sáng tác ở mọi lĩnh vực nghệ thuật. Phát huy truyền thống vùng mỏ, rất nhiều thế hệ nhạc

sĩ đã sáng tạo và cống hiến cho nền âm nhạc Quảng Ninh trở nên rực rỡ. Có thể kể đến thế hệ nhạc sĩ gạo cội như Phạm Tuyên, Đỗ Hồng Quân, Đỗ Hòa An, Lê Đăng Vê, Xuân Nhật... hay các nhạc sĩ trẻ tài năng, nhiệt huyết Việt Hồng, Hoàng Thành, Phạm Khải, Tuấn Đạt đã đóng góp rất nhiều ca khúc để lại dấu ấn cho khán giả và góp phần quan trọng cho sự phát triển âm nhạc của tỉnh nhà.

Nhạc sĩ Đỗ Hòa An, người trai Phú Thọ về với biển Hạ Long. Có thể xem ông là một trong những nhạc sĩ nặng tình, đóng góp nhiều ca khúc cho Quảng Ninh nhất, đến nay ông đã sáng tác trên 500 ca khúc. Các ca khúc của ông đi sâu vào nhiều mảng đề tài khác nhau, đã gọi tên rất nhiều địa danh trên dải đất Quảng Ninh thân yêu, từ Yên Tử linh thiêng (Cõi Thiêng) đến Bình Liêu (Lời Cây Đàn Tính), Cô Tô (Cô Tô nhớ Bác), Móng Cái (Hoa xương rồng)... Ông từng chia sẻ: "Quảng Ninh là nguồn cảm hứng vô tận cho những sáng tác của ông trong hơn 40 năm qua". Quả thật, nhạc sĩ Đỗ Hòa An đã có nhiều ca khúc hay ở nhiều mảng đề tài khác nhau. Những giai điệu thân quen để ai yêu Hạ Long cũng có thể ngân nga có lẽ phải kể đến ca khúc "Hạ Long biển nhớ". "Quê em" hay "Chèo thuyền trên vịnh Hạ Long" của Đỗ Hòa An. Những giai điệu mộc mạc, lời ca dễ thuộc mà vô cùng tha thiết như gửi gắm tình yêu mãnh liệt với biển, với Hạ Long.

Hạ Long là nơi ông sinh ra và lớn lên, điều đó có thể lý giải vì sao nhạc sĩ Lê Đăng Vê đã sáng tác nhiều ca khúc về vùng đất, con người Quảng Ninh đến vậy. Nhưng sâu đậm và để lại nhiều ấn tượng với người nghe vẫn là những sáng tác về than và biển. Ngoài "Đêm trăng Hạ Long" là ca khúc "Quảng Ninh quê mình", "Nghe lời biển hát", "Từ Hạ Long mơ về Thăng Long"...

Nhắc đến nhạc sĩ Nguyễn Cường, những người yêu nhạc sẽ nhớ ngay đến những sáng tác mang âm hưởng hào hùng, rực lửa của miền đất Tây Nguyên. Nhưng bên cạnh đó, ông cũng rất thành công với chùm ca khúc về biển đảo như "Hò biển", "Mái đình làng biển"... với nhạc sĩ, biển đảo luôn có một sức hút mãnh liệt, luôn khiến ông thấy tự hào. Ông kể rằng, có một ca khúc đặc biệt, ra đời trong chuyến đi thực tế của nhạc sĩ ở Quảng Ninh. Ông đã viết ca khúc chỉ trong khoảng 15 phút trong quá trình tham quan ngôi đình cổ vùng biên giới Móng Cái. Không định trước về chuyến viếng thăm, chính vì thế ông khá ngỡ ngàng trước vẻ đẹp hiếm có của mái đình, vậy là âm nhạc cứ tự trào dâng một cách tự nhiên, rất nhanh. Và ca khúc "Mái đình làng biển" đã ra đời từ đó, ca khúc này tuy viết về mái đình làng biển Trà Cổ, Móng Cái một địa danh du lịch tuyệt đẹp của Quảng Ninh nhưng sức lan tỏa của ca khúc vô cùng mạnh mẽ và chiếm được tình yêu của khán giả cả nước.

CULTURE

Nhạc sĩ Vũ Việt Hồng là giảng viên âm nhạc gắn bó với nhiều thế hệ sinh viên của Trường Cao đẳng VHNT&DL Hạ Long, nay là trường Đại Học Hạ Long. Ca khúc “Gửi lại tình đầu” đã đưa anh đến với công chúng yêu nhạc trẻ Quảng Ninh. Từ thành công ban đầu ấy, Vũ Việt Hồng say mê với công việc sáng tác hơn. Hàng loạt những bản tình ca đã ra đời như: Chuyện tình mùa đông, Trà Cổ biển mơ, Đêm ca ba, Nỗi nhớ khơi xa, Nụ cười Hạ Long, Bình Liêu lời hẹn mùa thu... Nhạc sĩ Vũ Việt Hồng đã đưa hơi thở đời sống của con người Quảng Ninh vào các ca khúc bằng một thứ âm nhạc mới, cập nhật hơn, phong cách trẻ trung hơn mà vẫn đậm thắm, trữ tình.

Thuộc thế hệ trẻ trong làng nhạc sĩ của tỉnh nhà, nhạc sĩ Hoàng Thành và nhạc sĩ Tuấn Đạt đã đóng góp vào kho tàng chung nhiều ca khúc có giá trị như Điều anh chưa biết, Hạ Long em đợi, Khúc Samba nơi rông hạ; Huyền thoại rông hóa đá, Nhịp chèo Cửa Lục. Chủ đề sáng tác của các nhạc sĩ đều lấy cảm hứng từ tình yêu đôi lứa, tình yêu vùng đất- con người Quảng Ninh, các tác phẩm đã đưa một làn gió mới, tươi mát tới đông đảo khán giả tỉnh nhà.

Lực lượng nhạc sĩ gạo cội và nhạc sĩ là các giảng viên trường Đại học Hạ Long như: nhạc sĩ Đỗ Hòa An, Vũ Việt Hồng, Hoàng Văn Thành, Phạm Quang Khải, Trần Đức Toàn... vừa nhiệt huyết vừa có trình độ chuyên môn đã đóng góp và sáng tác rất nhiều ca khúc để lại dấu ấn cho khán giả và đóng góp phần quan trọng cho sự phát triển nền âm nhạc nói riêng và văn hóa nghệ thuật tỉnh Quảng Ninh nói chung.

2.2. Lựa chọn 10 ca khúc cho dàn nhạc dân tộc biểu diễn

Tiêu chí lựa chọn ca khúc cho dàn nhạc dân tộc biểu diễn bao gồm: Ca khúc viết về vùng đất, địa danh, con người Quảng Ninh; Ca khúc về biển Hạ Long; Ca khúc mang âm hưởng hoặc sử dụng chất liệu âm nhạc dân gian, dân tộc; Ca khúc có nội dung quảng bá du lịch Quảng Ninh.

Trong kho tàng đồ sộ hàng nghìn ca khúc viết về vùng đất con người Quảng Ninh, nhóm nghiên cứu đã khoanh vùng, lựa chọn 10 ca khúc để đưa vào chương trình thử nghiệm hòa nhạc dân tộc “Hương Sắc Quảng Ninh”. 10 ca khúc này vừa có giai điệu hay, vừa quảng bá hình ảnh thiên nhiên con người Quảng Ninh và đặc biệt phù hợp với tính năng diễn tấu của các nhạc cụ dân tộc bao gồm các tác phẩm: Huyền thoại rông hóa đá, Cõi thiêng, Hạ Long biển nhớ, Hồ Biển, Chèo thuyền trên Vịnh Hạ Long, Hạ Long em đợi, Lời cây đàn Tính, Khúc tình ca Bình Liêu, Mái đình làng biển, Khúc Samba nơi rông hạ.

Việc nâng cao chất lượng dạy học là vấn đề quan trọng đối với công tác đào tạo của Trường Đại học Hạ

Long. Đối với học sinh hệ Trung cấp năng khiếu nhạc cụ truyền thống được học tập kết hợp thực hành biểu diễn ngay khi còn đang trên ghế nhà trường là vô cùng cần thiết. Những nội dung đưa ra chương trình thử nghiệm Hòa nhạc dân tộc “Hương sắc Quảng Ninh” cho học sinh hệ trung cấp âm nhạc của nhà trường đạt kết quả thực tế rất cao và có thể đưa vào làm tài liệu tham khảo giảng dạy các môn Hòa tấu, Kỹ thuật biểu diễn và các chương trình biểu diễn phục vụ chính trị, quảng bá du lịch tỉnh Quảng Ninh.

Khi tiến hành dàn dựng chương trình thử nghiệm 10 ca khúc về Quảng Ninh cho dàn nhạc dân tộc biểu diễn, chúng tôi thấy giáo viên tham gia hăng say, nhiệt tình; các học sinh vô cùng hứng thú và yêu thích học tập hơn. Các em được cơ hội rèn luyện, nâng cao kỹ thuật qua từng tác phẩm. Kỹ thuật biểu diễn của học sinh cũng được cải thiện rõ rệt. Đặc biệt các em ngày càng yêu thích các nhạc cụ truyền thống đang theo học và muốn được tập luyện, biểu diễn thường xuyên. Các kết quả đạt được đã góp phần tạo sự hứng thú học tập cho học sinh từ đó nâng cao chất lượng dạy học và biểu diễn các chuyên ngành nhạc cụ truyền thống.

3. Bàn luận

Khi so sánh giữa lý thuyết và thực tiễn triển khai chương trình hòa nhạc dân tộc, ta thấy rõ sự khác biệt cũng như những điểm tương đồng. Về mặt lý thuyết, việc phát triển một chương trình hòa nhạc dân tộc đòi hỏi một kế hoạch chi tiết, từ việc xác định mục tiêu, lựa chọn nội dung đến việc tổ chức và quản lý buổi biểu diễn. Lý thuyết cũng nhấn mạnh vào việc duy trì tính nguyên bản của âm nhạc dân tộc, đồng thời phải đảm bảo sự hấp dẫn và phù hợp với khán giả đương đại. Tuy nhiên, trong thực tế triển khai, các chương trình hòa nhạc dân tộc thường gặp phải những thách thức như hạn chế về nguồn lực, thiếu hụt sự đào tạo chuyên sâu cho nghệ sĩ, và sự cạnh tranh với các loại hình giải trí khác. Mặc dù vậy, các kết quả thực tế đã chứng minh rằng, với sự chuẩn bị kỹ lưỡng và sự sáng tạo, những nguyên tắc lý thuyết có thể được áp dụng một cách hiệu quả, tạo nên những buổi biểu diễn thành công và gây ấn tượng với khán giả.

Những thuận lợi của việc phát triển chương trình hòa nhạc dân tộc tại các địa phương bao gồm khả năng bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa truyền thống, tạo cơ hội để giới thiệu âm nhạc dân tộc đến với nhiều đối tượng khán giả khác nhau. Các chương trình này cũng giúp kết nối cộng đồng, nâng cao ý thức về bản sắc dân tộc và đóng góp vào sự phát triển của ngành du lịch văn hóa. Ngoài ra, việc sử dụng các nhạc cụ và làn điệu truyền thống một cách sáng tạo có thể tạo ra những trải nghiệm âm nhạc mới lạ và hấp dẫn.

Những khó khăn trong quá trình này bao gồm những

CULTURE

thách thức về tài chính, khi việc tổ chức một chương trình hòa nhạc chất lượng đòi hỏi sự đầu tư đáng kể về cả nhân lực và vật lực. Bên cạnh đó, việc duy trì tính nguyên bản của âm nhạc dân tộc trong khi vẫn phải đáp ứng nhu cầu thị trường có thể dẫn đến sự pha trộn không mong muốn, làm mất đi tính chân thực của âm nhạc. Sự thiếu hụt các chuyên gia có kiến thức sâu rộng về âm nhạc dân tộc cũng là một thách thức trong quá trình phát triển.

Mô hình phát triển chương trình hòa nhạc dân tộc từ lý thuyết đến thực tiễn có tiềm năng lớn để áp dụng cho các chương trình khác trong tương lai. Sự linh hoạt trong việc lựa chọn nội dung, nhạc cụ, và hình thức biểu diễn cho phép mô hình này thích nghi với nhiều thể loại âm nhạc dân tộc khác nhau, từ các buổi hòa nhạc mang tính chất biểu diễn truyền thống đến các chương trình giao lưu quốc tế. Ngoài ra, mô hình này còn có thể được mở rộng thông qua việc kết hợp với các loại hình nghệ thuật khác như múa, sân khấu, và nghệ thuật thị giác, tạo nên những chương trình biểu diễn đa phương tiện phong phú và đa dạng. Với sự hỗ trợ của công nghệ hiện đại và các chiến lược tiếp thị hiệu quả, mô hình này có thể giúp âm nhạc dân tộc tiếp cận với một lượng khán giả rộng lớn hơn, không chỉ trong nước mà còn trên phạm vi quốc tế.

Kết luận

Bài viết này đã đề cập đến việc phát triển chương trình hòa nhạc dân tộc: Từ lý thuyết đến thực tiễn, đã phân tích quá trình xây dựng và triển khai chương trình biểu diễn "Hương sắc Quảng Ninh," tập trung vào việc bảo tồn và phát huy giá trị của âm nhạc dân tộc trong bối cảnh hiện đại. Qua nghiên cứu, bài báo đã chỉ ra rằng việc xây dựng chương trình hòa nhạc dân tộc đòi hỏi sự kết hợp chặt chẽ giữa lý thuyết âm nhạc và thực tiễn tổ chức. Các yếu tố quan trọng bao gồm việc lựa chọn nhạc cụ, bài hát, thiết kế sân khấu, và quy trình biểu diễn đều được xem xét kỹ lưỡng để đảm bảo sự cân bằng giữa tính truyền thống và sự hấp dẫn đối với khán giả đương đại. Kết quả nghiên cứu cũng nhấn mạnh tầm quan trọng của việc đào tạo nghệ sĩ, tổ chức các buổi biểu diễn thử nghiệm, và thu thập phản hồi từ khán giả để cải thiện chất lượng chương trình.

Để phát triển và triển khai chương trình hòa nhạc dân tộc hiệu quả hơn, các khuyến nghị bao gồm tăng cường đầu tư vào công tác đào tạo nghệ sĩ, đặc biệt là những nghệ sĩ trẻ có đam mê và khả năng biểu diễn âm nhạc dân tộc. Ngoài ra, việc hợp tác với các tổ chức văn hóa quốc tế có thể mở rộng phạm vi ảnh hưởng của âm nhạc dân tộc, giúp nâng cao nhận thức và sự ủng hộ từ cộng đồng quốc tế. Các chiến lược quảng bá hiện đại, sử dụng mạng xã hội và các nền tảng trực tuyến để tiếp cận khán giả rộng hơn cũng là những hướng đi cần thiết.

Trong tương lai, nghiên cứu có thể tập trung vào việc ứng dụng công nghệ trong bảo tồn và phổ biến âm nhạc dân tộc, như việc sử dụng công nghệ số để lưu trữ và chia sẻ các tác phẩm âm nhạc. Nghiên cứu cũng có thể mở rộng đến việc khám phá sự kết hợp giữa âm nhạc dân tộc và các loại hình nghệ thuật đương đại khác, tạo ra những chương trình biểu diễn đa phương tiện độc đáo. Bên cạnh đó, việc nghiên cứu tác động của âm nhạc dân tộc đối với tinh thần và cảm xúc của con người có thể mở ra những ứng dụng mới cho âm nhạc dân tộc trong đời sống hiện đại.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Văn An (2015). *Âm nhạc dân tộc Việt Nam: Bản sắc và những yếu tố đặc trưng*. Nhà xuất bản Văn hóa Thông tin.
2. Nguyễn Thị Hoa (2017). *Ứng dụng lý thuyết âm nhạc trong việc phát triển chương trình hòa nhạc dân tộc*. Nhà xuất bản Âm nhạc.
3. Nguyễn Minh Hòa (2022). *Phát triển âm nhạc dân tộc trong bối cảnh toàn cầu hóa*. Tạp chí Quốc tế về Nghiên cứu Văn hóa, số 2, trang 89-104.
4. Trần Quốc Hùng (2019). *Phát triển chương trình hòa nhạc truyền thống trong thời đại công nghệ số*. Hội nghị Quốc tế về Âm nhạc dân tộc, Đại học Quốc gia Hà Nội.
5. Nguyễn Thị Luyến- chủ biên (2013), *Tuyển tập ca khúc của nhạc sĩ Đỗ Hòa An*, Trường Cao đẳng VHNT&DL Hạ Long.
6. Vũ Ngọc Minh (2019). *Thiết kế chương trình hòa nhạc dân tộc: Thách thức và cơ hội*. Hội thảo Quốc tế về Văn hóa và Âm nhạc, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội.
7. Nhiều tác giả (2002), *Hát cùng trời nước Hạ Long*, Hội văn học nghệ thuật tỉnh Quảng Ninh
8. Phan Khánh Trang (2020). *Cách tiếp cận mới trong bảo tồn âm nhạc dân tộc qua các chương trình hòa nhạc*. Tạp chí Âm nhạc, số 8, trang 21-35.
9. Hoàng Lan Thảo (2021). *Nhạc cụ truyền thống và vai trò của chúng trong âm nhạc dân tộc Việt Nam*. Tạp chí Nghiên cứu Văn hóa, số 3, trang 65-78.
10. Lê Minh Tuấn (2018). *Giá trị văn hóa và nghệ thuật của âm nhạc dân tộc Việt Nam*. Tạp chí Văn hóa Nghệ thuật, số 5, trang 45-58.

THE DEVELOPMENT OF ETHNIC MUSIC CONCERT PROGRAMS: FROM THEORY TO PRACTICE

I VU TO SA ANH

Email: saanh308@gmail.com

Ha Long University

ABSTRACT

In the context of increasing globalization, preserving and promoting traditional cultural values has become an urgent requirement. Ethnic music, as an integral part of intangible cultural heritage, not only reflects the unique identity of each nation but also contributes to the world's cultural diversity. Developing ethnic music concert programs is a means of preservation and a way to introduce and disseminate cultural values to domestic and international audiences. This study aims to build a model for developing ethnic music concert programs from theory to practice, ensuring both the preservation of traditional elements and meeting the aesthetic demands of contemporary audiences. The scope of the study includes examining theoretical aspects related to ethnic music, designing concert programs, selecting musical instruments and songs, and planning and staging performances. The research methods applied involve a literature review, analysis of existing ethnic music concert programs, interviews with experts in the field of ethnic music, and organizing trial performances. Through this approach, the study not only provides profound insights into the development of ethnic music concert programs but also offers specific solutions to enhance the quality and effectiveness of these programs in the future.

Keywords: *Ethnic music concerts, theory, practice*

1. The theoretical basis

1.1. The concept of ethnic music

Ethnic music is an indispensable part of cultural heritage, deeply embodying the identity and traditions of each country and ethnicity. Formed and developed over thousands of years, ethnic music not only reflects the lifestyle and customs but also serves as a medium for conveying the cultural, spiritual, and religious values of the community. One of the distinctive features of ethnic music is its diversity in musical styles. Each region and ethnicity has unique melodies, instruments, and performance forms, reflecting their own culture and way of life. For example, Vietnamese ethnic music ranges from the rich folk songs of the Northern region, such as Quan họ and Ca trù, to the traditional melodies of the ethnic minorities in the Central Highlands, or the ceremonial music of the Southern region, offering unique and profound musical experiences.

Traditional musical instruments play a crucial role in creating the characteristic sound of ethnic music. These instruments are often crafted from natural materials such as bamboo, wood, and leather, reflecting a harmonious relationship between humans and nature. For instance, the đàn bầu (monochord), đàn tranh (zither), sáo trúc (bamboo flute), and trống đồng (bronze drum) are popular

instruments in Vietnamese ethnic music. Each instrument has its usage and sound, contributing to the richness and diversity of the musical heritage. These instruments not only serve as performance tools but also as cultural symbols, bearing deep spiritual and emotional significance.

Another distinctive feature of ethnic music is its method of transmission and preservation. Unlike Western music, which often uses a notation system for documentation, ethnic music is typically passed down orally from generation to generation. The artisans and elders in the community act as custodians, preserving and teaching melodies, instruments, and performing arts to younger generations. This approach not only aids in preservation but also fosters creativity and development within ethnic music, as each artist can infuse their style and nuances.

Ethnic music also carries profound spiritual value. It is often associated with traditional rituals, festivals, and important events in community life. For example, music is used in harvest festivals, weddings, funerals, and religious ceremonies to connect people with the spiritual world, express gratitude to nature and ancestors, and pray for peace and happiness in the community.

CULTURE

Ethnic music is not just a performing art; it is a vital part of a nation's culture, history, and soul. With its diversity in styles, instruments, and spiritual significance, ethnic music enriches cultural life and helps maintain and promote national identity in the current context of globalization.

1.2. The model for developing concert programs and applications in ethnic music

The model for developing concert programs typically involves steps ranging from planning, designing the program, and implementing, it to evaluating the results. This process begins with defining the goals and target audience. For ethnic music concert programs, the goals may include preserving and promoting traditional music while introducing ethnic culture to the broader public. Identifying the target audience is also crucial, as it can influence the design and content of the program. Afterwards, the development model involves selecting content, including compositions, instruments, and appropriate performance forms. Elements such as theme, narrative, and presentation style should be considered to engage and connect with the audience. For example, an ethnic music concert program might be built around themes like "Rural Life" or "Traditional Festivals," using folk songs, characteristic instruments, and dance performances to illustrate the theme.

Finally, organizing and managing performances—from preparation, and rehearsal, to promotional activities and gathering feedback after the program—are integral parts of this development model. This ensures that the concert program achieves its artistic goals and is successful in terms of organization and management, creating a memorable experience for both artists and audiences.

By systematically applying music theories and concert development models, ethnic music programs can achieve a balance between preserving tradition and artistic creativity, thus affirming the role and position of ethnic music in contemporary cultural life.

2. The application in the practical implementation of the ethnic music concert program "Hương sắc Quang Ninh"

2.1. Some composers and songs about Quang Ninh

Quang Ninh, favored by nature and often referred to as a miniature Vietnam, with its UNESCO-listed Ha Long Bay, has always been a creative inspiration for many artists across various fields. Building on the mining region's traditions, generations of composers have created and contributed to the vibrant music

scene in Quang Ninh. Notable composers include Pham Tuyen, Do Hong Quan, Do Hoa An, Le Dang Ve, Xuan Nhat, and younger talented composers like Viet Hong, Hoang Thanh, Pham Khai, Tuan Dat, who have contributed numerous songs that have left a lasting impression on audiences and significantly supported the development of music in the province. Composer Do Hoa An, originally from Phu Tho, has a deep connection with Ha Long Bay. He is known for his devotion, having contributed over 500 songs to Quang Ninh. His works cover a wide range of themes, naming many locations across Quang Ninh, from the sacred Yên Tử (in "Cõi Thiêng") to Bình Liêu ("Lời Cây Đàn Tĩnh"), Cô Tô ("Cô Tô nhớ Bác"), and Móng Cái ("Hoa xương rồng"). He once shared, "Quang Ninh is an endless source of inspiration for my compositions over the past 40 years." His music includes familiar melodies, such as "Hạ Long biển nhớ," "Quê em," and "Chèo thuyền trên vịnh Hạ Long," which reflect a profound love for the sea and Ha Long.

Composer Le Dang Ve, born and raised in Ha Long, has also written many songs about the land and people of Quang Ninh. His work focuses on themes related to coal and the sea, leaving a deep impression on listeners. Besides "Đêm trăng Hạ Long," his songs include "Quang Ninh quê mình," "Nghe lời biển hát," and "Từ Hạ Long mơ về Thăng Long."

Renowned composer Nguyen Cuong, known for his powerful, fiery compositions about the Central Highlands, has also succeeded with songs about the sea and islands, such as "Hò biển" and "Mái đình làng biển." His song "Mái đình làng biển," inspired by a visit to a historical temple in Móng Cái, Quang Ninh, was composed spontaneously within 15 minutes. Although specific to the Tra Co temple, its influence has spread widely, capturing the love of audiences across the country.

Vu Viet Hong, a music lecturer at Ha Long University, has reached young music enthusiasts in Quang Ninh with his song "Gửi lại tình đầu." Following this initial success, he continued to compose love songs such as "Chuyện tình mùa đông," "Trà Cổ biển mơ," "Đêm ca ba," "Nỗi nhớ khơi xa," "Nụ cười Hạ Long," and "Bình Liêu lời hẹn mùa thu." Vũ Việt Hồng's music incorporates the everyday life of Quang Ninh's people into a modern, youthful, yet profound style.

Young composers like Hoang Thanh and Tuan Dat have enriched the music scene with valuable songs like "Điều anh chưa biết," "Hạ Long em đợi," "Khúc Samba nơi rừng hạ," "Huyền thoại rừng hóa đá," and "Nhịp chèo Cửa Lục." These works, inspired by a

CULTURE

love for Quang Ninh's land and people, bring a fresh and vibrant breeze to local audiences.

Veteran and younger generation composers, including those teaching at Ha Long University like Do Hoa An, Vu Viet Hong, Hoang Van Thanh, Pham Quang Khai, and Tran Duc Toan, have enthusiastically contributed many songs that leave a mark on the audience and play an essential role in the development of music and culture in Quang Ninh.

2.2. The selection of 10 songs for the ethnic orchestra performance

The criteria for selecting songs for the ethnic orchestra performance include themes about the land, locations, and people of Quang Ninh; songs about Ha Long Bay; songs with folk or ethnic music elements; and songs that promote Quang Ninh tourism.

From the vast repertoire of thousands of songs about Quang Ninh, the research team selected ten pieces for the experimental ethnic music concert "Hương sắc Quang Ninh." These songs not only have beautiful melodies and promote the natural beauty and people of Quang Ninh but also align with the performance characteristics of ethnic instruments. The selected works include "Huyền thoại rồng hóa đá," "Cõi thiêng," "Hạ Long biển nhớ," "Hò Biển," "Chèo thuyền trên Vịnh Hạ Long," "Hạ Long em đợi," "Lời cây đàn Tính," "Khúc tình ca Bình Liêu," "Mái đình làng biển," and "Khúc Samba nơi rồng hạ."

Enhancing teaching quality is crucial for the training at Ha Long University. For students in traditional instrument training programs, combining academic learning with practical performance experience while still in school is vital. The experimental ethnic music concert "Hương sắc Quang Ninh" demonstrated high practical results and could be used as a reference for teaching ensemble classes, performance techniques, and for programs promoting Quang Ninh's tourism and culture.

During the staging of the ten selected songs about Quang Ninh for the ethnic orchestra performance, instructors were enthusiastic, and students showed a keen interest in learning. This opportunity allowed them to hone their skills through each piece, significantly improving their performance techniques. More importantly, it fostered a growing love for traditional instruments among students, who expressed a desire to practice and perform regularly. The positive outcomes have contributed to increased student enthusiasm, thereby improving the quality of teaching and performance in traditional instrument

disciplines.

3. The discussion

When comparing theory and practice in developing ethnic music concert programs, clear differences and similarities emerge. Theoretically, developing an ethnic music concert program requires a detailed plan, from setting goals and selecting content to organizing and managing the performance. The theory also emphasizes maintaining the authenticity of ethnic music while ensuring its appeal and relevance to contemporary audiences. However, in practical implementation, ethnic music programs often face challenges such as limited resources, a lack of specialized training for artists, and competition from other entertainment forms. Nevertheless, practical results have shown that with thorough preparation and creativity, theoretical principles can be effectively applied, creating successful and impactful performances.

The advantages of developing ethnic music programs at the local level include preserving and promoting traditional cultural values and providing opportunities to introduce ethnic music to various audience groups. These programs also help connect communities, enhance national identity awareness, and contribute to the development of cultural tourism. Additionally, creatively using traditional instruments and melodies can offer new and engaging musical experiences.

Challenges in this process include financial difficulties, as organizing a quality concert program requires significant investment in both human and material resources. Moreover, maintaining the authenticity of ethnic music while meeting market demands may lead to unwanted mixing, compromising the authenticity of the music. The shortage of experts with extensive knowledge of ethnic music is another challenge in the development process.

The model for developing ethnic music concert programs from theory to practice holds great potential for application in other future programs. Its flexibility in selecting content, instruments, and performance forms allows it to adapt to various ethnic music genres, from traditional concerts to international exchange programs. This model can also be expanded by integrating other art forms, such as dance, theater, and visual arts, creating rich and diverse multimedia performances. Supported by modern technology and effective marketing strategies, this model can help ethnic music reach a broader audience, both domestically and internationally.

CULTURE

Conclusion

This paper has discussed developing ethnic music concert programs: from theory to practice, analyzing the construction and implementation process of the "Hương sắc Quang Ninh" performance, focusing on preserving and promoting the value of ethnic music in the modern context. The study indicates that developing ethnic music concert programs requires a close combination of music theory and practical organization. Essential elements include selecting instruments, songs, stage design, and performance procedures, all carefully considered to ensure a balance between tradition and contemporary appeal. The research also highlights the importance of artist training, organizing trial performances, and gathering audience feedback to improve program quality.

To develop and implement ethnic music concert programs more effectively, recommendations include increasing investment in artist training, especially for young artists passionate about ethnic music. Moreover, collaborating with international cultural organizations can expand the influence of ethnic music, raising awareness and support from the global community. Modern promotional strategies using social media and online platforms to reach a wider audience are also essential.

Future research could focus on applying technology in preserving and popularizing ethnic music, such as using digital tools to store and share musical works. Studies could also explore the combination of ethnic music with other contemporary art forms, creating unique multimedia performances. Additionally, investigating the impact of ethnic music on human emotions and mental well-being could open new applications for ethnic music in modern life.

REFERENCES

1. Nguyen Van An (2015). *Vietnamese folk music: Identity and characteristic elements*. Culture and Information Publishing House.
2. Nguyen Thi Hoa (2017). *Applying music theory in developing folk music concert programs*. Music Publishing House.
3. Nguyen Minh Hoa (2022). *Developing folk music in the context of globalization*. International Journal of Cultural Studies, No. 2, pp. 89-104.
4. Tran Quoc Hung (2019). *Developing traditional music concert programs in the digital age*. International Conference on Folk Music, Hanoi National University.
5. Nguyen Thi Luyen - editor-in-chief (2013), *Collection of songs by musician Do Hoa An, Ha Long College of Culture, Arts and Tourism*.
6. Vu Ngoc Minh (2019). *Designing folk music concert programs: Challenges and opportunities*. International Conference on Culture and Music, Hanoi University of Culture.
7. Many authors (2002), *Singing with the sky and water of Ha Long*, Quang Ninh Literature and Arts Association.
8. Phan Khanh Trang (2020). *A new approach to preserving traditional music through concert programs*. Music Magazine, No. 8, pp. 21-35.
9. Hoang Lan Thao (2021). *Traditional musical instruments and their role in Vietnamese traditional music*. Journal of Cultural Studies, No. 3, pp. 65-78.
10. Le Minh Tuan (2018). *Cultural and artistic values of Vietnamese traditional music*. Journal of Culture and Arts, No. 5, pp. 45-58.